

Datum: 2025-02-17
Diarienummer: 2024-23714-2

Mottagare:
Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
10333 Stockholm
Referens: LI2024/01634

En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

Säkerhetspolisen har tagit del av rapporten En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige.

Nedan följer Säkerhetspolisens synpunkter. I rubriksättningarna hänvisas till kapitel och rubriker i rapporten. Säkerhetspolisen har, utifrån de intressen myndigheten har att bevaka, i övrigt inte några synpunkter.

3.6 Genomförande av EU-regelverk i Sverige, 4.1.2 Luftfartsverket och 9.2 Det krävs nya samarbeten och arbetsätt

Drönare kan, utifrån riktighets- och tillgänglighetsperspektiv, ingå i säkerhetskänslig verksamhet. Genom gemensamma informationstjänster (CISP) kan det uppstå nya möjligheter för en antagonist att påverka drönartrafiken, inhämta information om vilka som använder drönare och i vilken utsträckning drönarna används. Detta kan leda till att skyddsobjekt eller annan säkerhetskänslig verksamhet blir utsatt för olika former av drönarangrepp.

4.1 Dagens ansvarsfördelning

Säkerhetspolisen har i uppdrag att förebygga och avslöja brott mot Sveriges säkerhet. Drönare kan användas vid exempelvis främmande makts underrättelseverksamhet, subversion, sabotage och terrorism. Säkerhetspolisen anser att myndighetens roll i utvecklingen av drönarverksamhet i Sverige bör framgå i avsnitt 4.1 om dagens ansvarsfördelning.

4.2.3 Transportstyrelsen samråder vid tillståndsprövning

Säkerhetspolisen anser att de samrådsparter som framgår av 5 § andra stycket förordning (2005:801) om restriktioner för luftfart inom vissa områden även ska anges som samrådsparter i tabellen avseende ansökan om flygtillstånd inom restriktionsområden enligt nämnda bestämmelse.

5. Behov av infrastruktur och förändrade luftrumstrukturer

Säkerhetspolisen har behov av att inte vara spårbar per automatik i den digitala infrastrukturen. Det kan exempelvis gälla vid spaning eller när myndigheten inte vill exponera sin närvaro vid direkt koppling till en skyddsperson. Metoder för exempelvis digital anonymisering och/eller digital dold identitet bör därför finnas tillgängliga för Säkerhetspolisen.

8.4.2 När drönare skapar olägenheter och fara

Säkerhetspolisen instämmer i Polismyndighetens jämförelse av ett ökat antal drönare i luften med när brottsligheten flyttade ut på internet; ny teknik skapar en ny och utmanande lägesbild. Drönare kan användas som nytt brottsverktyg som de brottsbekämpande myndigheterna måste förhålla sig till. Detta innebär sannolikt att Säkerhetspolisen, enskilt eller tillsammans med andra myndigheter, kommer att ha ett ökat behov av bland annat C-UAS.

Säkerhetspolisen och Polismyndigheten behöver få mandat att tillfälligt och skyndsamt, helt eller delvis, införa flygförbud för drönare inom ett område. Säkerhetspolisen behöver vidare kunna nyttja ett sådant flygförbud genom samverkan med Polismyndigheten för att inte röja att det är Säkerhetspolisen som vill införa förbudet.

Datum: 2025-02-17

Diarienummer: 2024-23714-2

8.4.4 Gemensamma och motstående intressen

Brottsbekämpande myndigheter måste förhålla sig till att drönare nyttjas i brottslig verksamhet. Detta kommer att leda till ett ökat behov av kunskap om, och förmåga att använda, drönare och C-UAS för de brottsbekämpande myndigheterna. Vidare kommer de digitala kontroll- eller informationssystemen som är kopplade till U-space att bli en relevant källa för Säkerhetspolisen vid underrättelseinhämtning, övervakning och brottsutredning.

9.1 En nationell ambition behöver formuleras och en samverkansplattform inrättas. Säkerhetspolisen ställer sig positiv till nationell samverkan, dels för myndighetens egen uppbyggnad av förmåga inom drönarverksamhet, dels för att kunna bidra till beslutsinriktningar för utvecklingen av drönarverksamhet. Säkerhetspolisen kommer också att behöva samverka kring drönare med väntjänster från bland annat angränsande länder. Myndigheten har därför ett intresse av bland annat hur regelverket för gränsöverskridande drönarverksamhet utformas.

9.5 Polismyndigheten och Försvarmakten är viktiga i den fortsatta utvecklingen. Säkerhetspolisen vill lyfta myndighetens roll som samordningsmyndighet, tillsammans med Försvarmakten, och tillsynsmyndighet när det kommer till säkerhetsskyddslagstiftningen och skyddet av säkerhetskänslig verksamhet i Sverige. Säkerhetspolisen anser därför att myndighetens roll och uppdrag, i likhet med Försvarmaktens och Polismyndighetens roller och uppdrag, ska avspeglas i rapporten.

9.7 Acceptans är en framgångsfaktor

Det finns en överhängande risk att antagonister försöker dölja sina drönare eller flyga med drönare under falsk flagg. För att drönarna inte ska bli upptäckta finns en risk att antagonister förändrar eller tar bort Remote ID, ändrar frekvens eller märker sina drönare likt en annan myndighets drönare. Med beaktande av den skada drönare kan orsaka eller den underrättelseinhämtning som drönare kan användas till kommer Säkerhetspolisen ha behov av att få tillgång till vilka Remote ID som finns, om det förväntas att Remote ID ska bli en entitet, som exempelvis telefonnummer.

10.2.2 Krav på samråd, 10.2.4 Överlåtelse av upprättande av tillfälliga geografiska UAS-zoner till andra myndigheter och 10.3 Konsekvenser

Drönare är ur ett antagonistiskt perspektiv ett väl fungerande hjälpmedel för att bland annat bedriva underrättelseverksamhet mot eller sabotera säkerhetskänslig verksamhet. Till skillnad från markbunden trafik finns det svårigheter att söka skydd mot drönare och förhindra dess framfart på ett effektivt sätt. Under förutsättning att drönare används i en mindre omfattning i luften kan det finnas möjligheter att detektera drönaren och dess pilot via kommunikationen dem emellan. Om en drönare inte kommunicerar med pilot, eller på något vis är autonom, torde möjligheten att detektera drönaren vara svårare. Sådana svårigheter kan medföra att drönare som används i antagonistiskt syfte kommer nära skyddsvärda objekt och orsakar skada innan de upptäcks. Av den anledningen behöver UAS-zoner upprättas på säkert avstånd från skyddsvärda objekt, även om syftet med drönartrafik och vertikala flygplatser motverkas.

Säkerhetspolisen bör vara en myndighet man samråder med innan det beslutas om att ge tillstånd för drönartrafik eftersom myndigheten, likt Försvarmakten, ansvarar för säkerheten när det kommer till skyddsvärda objekt som drönartrafik inte får komma för nära.

Om Säkerhetspolisen upprättar restriktionsområden för skydd av anläggningar eller verksamhet, exempelvis skyddet av den centrala statsledningen, bör myndigheten även vara en del av

Datum: 2025-02-17

Diarienummer: 2024-23714-2

samrådsförfarandet vid upprättande av geografiska UAS-zoner och U-space-luftrum. Säkerhetspolisen kan, likt Polismyndigheten, också ha behov av att själv upprätta tillfälliga geografiska UAS-zoner.

Detta remissvar har beslutats av biträdande enhetschefen Ewa Bokwall. Verksjuristen Robin E. Göbel har varit föredragande.